

26. De dagen van Noë, Lot en Jezus

Uitleg bij de laatst aangehaalde teksten over Sai Baba.

Beginnen wij met uittreksels uit het boek Tobit (Tobias).

Het gaat over Sara (Sarra). *Tob. 3:8* zegt: “Sara was al aan zeven mannen ten huwelijk gegeven maar de boze demon Asmodaüs (Asmodeüs) had hun gedood nog voordat zijn gemeenschap met haar hadden gehad”.

Tob 6:16: “Maak u over die demon geen zorg: vanavond zal Sara U ten huwelijk gegeven worden. (...) Pak de wierookpan, leg het stukje van het hart en de lever van de vis op de gloeiende as: zodra de demon de rook ruikt, slaat hij op de vlucht om nooit meer weer te komen”, zegt de aartsengel Rafael (*Tob. 12: 15*).

M.a.w.: het is meer dan een reeks (‘zeven’ is een antiek getal) natuurlijke sterfgevallen. Er komt een bezwerende ritus bij te pas. Wanneer op de huwelijksavond Tobias het aanbevolen ritueel uitvoert, luidt het: “Hij pakte de wierookpan en legde het hart van de vis en de lever op de gloeiende as en er ontstond rook. Toen de demon dit bemerkte, nam hij de wijk naar Opper-Egypte waar de engel (Rafael) hem in de boeien sloeg”.

Een andere vertaling licht de sluier op: de engel Rafael bond hem vast in de woestijn van Boven-Egypte”. Als men de occulte betekenis kent en van het oude Egypte voor Israël en van de woestijn als woonplaats van demonische wezens (vgl. *Mattheüs 12:43*, waar gezegd wordt dat een uitgedreven onreine (Godvijandige) geest in dorre oorden rondzwerft), dan wordt met die tweede vertaling een duidelijk licht op het gebeuren geworpen.

Overigens *Marcus 1:12/13* zegt dat Jezus, eens gedoopt, door de Geest de woestijn ingedreven wordt, waar hij onder de wilde dieren vertoeft en door Satan op de proef gesteld wordt.

Wat Egypte betreft, was dit niet enkel het land waar het volk van Israël een zeer harde slavernij doorstond maar ook en vooral een volk dat *de religie der ‘volkeren’* (‘heidenen’: *Deuteronomium 18:9 (13)*) huldigt die een ‘gruwel’ waren zoals de profeten dat uitdrukken.

Zou op de achtergrond van het verhaal sprake zijn van een rest van Egyptische magie zo dat Sara door een erotische demon gepest wordt? Het is, gezien het hele Bijbelse kader, denkbaar. - In alle geval *Tob. 6:14 vv.* zegt dat de demon Sara geen kwaad berokkent omdat hij ze erotisch benadert, en iedere man doodt die ze benadert voor het huwelijksbed. - De bevrijding uit de greep van die sexy demon heet *Tob. 3:17* “de genezing van Sara”, waarbij de term ‘genezing’ toch wel een meer dan louter medische betekenis heeft.

Samengevat: in minstens één geval kent de Bijbelse wereld een erotische benadering door een engel, een demon, van een vrouw op aarde, met of zonder de schuld van de vrouw in kwestie. Met dit voor ogen staan we nu stil bij de volgende Bijbelteksten.

Genesis 6:1/5. Toen de mensen talrijk begonnen te worden op aarde en in dochters werden geboren, vonden zonen van God (*opm.:* Godszonen zijn hoge, godnabije geesten, engelen (*Job 4:18; vooral 1:6, 2:1*) dat deze “bij hen pasten”: Zij namen tot vrouw alle jonge vrouwen die hen aantrokken.

Waarop Jahweh: “Mijn geest (*opm.:* bovennatuurlijke levenskracht, basis van onsterfelijkheid) zal niet in de mens blijven aangezien hij vlees (*opm.:* aardse levenskracht die sterfelijkheid behelst) is. Hooguit wordt hij 120 jaar”. De Nefilim waren in die dagen (en ook sedertdien) op aarde, wanneer uitgerekend de zonen van God één werden met de dochters der mensen en dezen hun kinderen schonken. Het betreft hier de krachtmensen van de oude tijd, de beruchte mensen.

Jahweh zag dus dat de ontaarding van de mens op aarde groot was en dat hij dag in dag uit op kwaad uit was. Jahweh betreurde het dat hij de mens op aarde geschapen had en leed smart. Hij zei: “Ik ga de mens die ik gemaakt heb, van de aarde verdelgen, - de mens maar meteen het vee, de kruipdieren, de vogels in het hemelruim, want ik betreur het ze gemaakt te hebben. Maar Noë vond genade in Jahweh’s ogen (...)”.

Ziedaar wat de Bijbel heet “de dagen van Noë”.

Opm.: Men ziet duidelijk dezelfde grondstructuur die Sara’s leven bedierf maar, met dit verschil dat de engelen - in Bijbels taalgebruik: onreine (godvervreemde) geesten of demonen - het bevruchtingsproces zo beïnvloeden dat de kinderen delen in de demonische natuur van de godszonen door een hogere graad van levenskracht aan de dag te leggen.

De godszonen schoven m.a.w. tijdens de bevruchting een soort zielelichaam in het kind dat hun element vertegenwoordigde.

Men kan natuurlijk altijd zo’n bevruchtingstype afwijzen in naam van de huidige biologie maar dit belet niet dat, gezien de begrensdheden der hoofdzakelijk natuurkundig redenerende biologie, wat de Bijbel vertelt, op zich mogelijk is, vooral zodra men het fenomeen bezetenheid vooropstelt. Dit des te meer daar bezetenheden niet zelden een sterk erotisch element bevatten.

Was het zo b.v. dat de tussenkomende Godszoon zelf incarneerde, zoals b.v. een avatar in India? Of beperkte hij zich tot een zielelichaam dat de ziel van het kind verrijkte met zijn levenskracht?

Hoe dan ook, de toenmalige mensheid moet het fenomeen als “nieuwe kinderen” hebben ervaren want de traditie heeft er een soortnamen van bewaard, namelijk Nefilim.

Zoals de Bijbelse schrijver de situatie weergeeft, is het duidelijk dat de godszonen van een zeer bedenkelijk ofschoon zeer merkwaardig type waren: het algemene zedenbederf gaat hand in hand met de cultuurheroën die de Nefilim waren. Dit zedenverval lokt, door gebrek aan Gods Geest, d.i. Gods bovennatuurlijke levenskracht, een zondvloed uit, d.i. het overweldigen van natuurkrachten die enkel op aardse levenskracht stoten, al of niet aangevuld met de levenskracht der Godszonen en hun afstammelingen.

Genesis 18:1/33 - 19:1/29.

Wij vatten samen om de term “de dagen van Lot” begrijpelijk te maken. Abraham maakt een verschijning mee van Jahweh, vergezeld van twee ‘mannen’ (die *Gen. 19/1* engelen heet). Gezamenlijk komen ze voor als “drie mannen”. Abraham ontdekt slechts geleidelijk wie de “drie mannen” eigenlijk zijn.

Volks als het verhaal is, beschrijft het de roepingsreden van Abraham. Deze lijkt op die van Noë: “Luid stijgt de roep om wraak (*opm.*: Bijbelse term voor herstel van morele orde) uit Sodoma en Gomorrha. Uitermate zwaar is hun zonde”.

De twee mannen die zich op weg naar Sodoma (ook: Sodom) begeven zijn de toetsers van de morele toestand aldaar terwijl Jahweh, de eerste der drie mannen, ter plaatse blijft.

Opn.: Wij staan hier voor een toepassing van het Bijbelse begrip “wraakroepende zonde”, d.i. een moreel wangedrag dat nog tijdens het aardse leven een of andere sanctie uitlokte. De reden zit in de grensoverschrijdende aard van het begane kwaad.

De beide engelen komen in Sodoma aan en ontmoeten Lot die ze gastvrijheid verleent. “De mannen der stad omringen Lot’s huis, - de mannen van Sodoma, jong en oud, het hele volk tot de laatste toe: “Waar zijn de mannen - roepen ze tot Lot - die deze avond bij u aangekomen zijn. Brengen ze naar buiten bij ons op dat wij er omgang mee hebben”. (*Genesis 19: 4/5*). Ziedaar wat de uitdrukking “de dagen van Lot” betekent. Homoseksualiteit was zeer verspreid in Kanaän maar ook in Israël als een heidense gruwel.

Het verhaal gaat voort:

Lot gaat naar buiten, sluit de deur achter zich, en stelt voor zijn twee dochters “die nog maagdelijk zijn” te laten misbruiken om reden van de gastvrijheid die hij de twee mannen verleend. Gasten waren immers ‘heilig’ en Lot stelt voor die onschendbaarheid, verbonden met zijn gastvrijheid, te eerbiedigen.

De Sodomieten dringen op Lot aan en willen de deur inbeuken. “Maar de twee mannen staken de hand uit, trokken Lot naar binnen en deden de deur op slot. Maar de Sodomitische mannen die vlak voor de huisdeur stonden - van de kleinste tot de grootste - sloegen zij met verbijstering zodat dezen de ingang niet konden vinden (vgl. *2 koningen 6:18*, waar Jahweh de Arameeërs met blindheid slaat)”. (*Gen. 19: 10/11*). Dat waren “de dagen van Lot”.

Opm.: Men ziet dat homoseksualiteit uiterste - wij zouden heden zeggen ‘nihilistische’ - vormen aannam en het volk - zijn cultuur een overheersende stempel opdrokte.

Volgt dan het Godsoordeel.

De twee engelen zetten Lot en enkele van de zijnen tot een haastige vlucht uit de stad aan: “Zodra de zon was opgestaan en Lot in Soars (een kleine stad) was aangekomen, liet Jahweh “uit de hemel” zwavel en vuur over Sodoma en Gomorra neerregenen. (...). Abraham keek omlaag naar Sodoma en Gomorra en heel de Jordaanstreek en zag een walm van de aarde als de rook van een smeltoven opstijgen. (...)”. (*Gen. 19: 23/28*). - Dit godsoordeel blijft nagalmen de hele Bijbel door (in het nieuwe testament *Matth. 10: 15; 11:23/24; Lucas 17:28; vv. 2 Petrus 2:6; Judas 7*).

Het noahistische godsoordeel heet de zondvloed.

Gen. 6: 13; 9:17. - Er was een zondvloed gedurende veertig dagen over de aarde”. (*Gen. 7:17*). - Wat in beide godsoordelen n.a.v. wraakroepend gedrag opvalt, is de uitzonderlijkheid van de natuurcatastrofen. Nog eens: ook in Sodoma, Gomorra en omliggende stoten de natuurkrachten niet op mensen die Gods Geest, zijn bovennatuurlijke levenskracht, uitstralen en zo natuurrampen beheersen - de band “godsvriendschap/ landschap” is in de hele Bijbel een basisgegeven zoals o.m. *Romeinen 8:14/27* zeer duidelijk zegt) - maar op ‘vlees’, d.i. al te zeer van Gods geboden vervreemde en daardoor aan de dood prijsgegeven ‘mensen’.

De Bijbelse metonymie inzake Gods begeleiding van de schepping.

Het zal de lezers/ lezeres opgevallen dat wij de natuurrampen aan het gebrek van geëigende levenskracht toeschrijven. Wij liggen even uit.

De tropen

Deze zijn een stijlfiguur die als metafoor steunt op gelijkenis, als metonymie op samenhang. Die gelijkenis of samenhang is de strikt logische vooropstelling van een vergelijking die, indien zij verkort wordt verwoord, een troep (trope) wordt. Zo: die man lijkt op een boom (zo indrukwekkend is hij); “die boom van een man” (metafoor). Zo: die man heeft een baard (die opvalt); “de baard is daar” (metonymie).

Welnu het Bijbelse taalgebruik is opvallend theocentrisch.

Al wat b.v. gebeurt, wordt aan God als de veroorzaker toegeschreven. Die samenhang “God (oorzaak) / gebeurtenis (b.v. natuurramp)” leidt tot metonymisch spreken over God.

Zo: “Jahweh liet uit de hemel zwavel en vuur over Sodoma en Gomorra neerregenen” betekent dat - in laatste instantie, d.i. op de metafysische achtergrond die de basis van de metonymie is - de regen van zwavel en vuur, die in eerste instantie een natuurramp is, direct, versta: verkort, d.i. metonymisch, aan God toegeschreven wordt, daar waar enkel zijn door hem geschapen autonome natuur aan het werk is.

De Galatenbrief zegt het zeer duidelijk:

“Wat de mens zaait, zal hij ook oogsten. Wie zaait in het vlees, zal verderf oogsten uit het vlees, maar wie zaait in die geest (*opm.*: Gods boven de natuur uitreikende levenskracht), zal eeuwig leven oogsten in die geest”. (*Gal. 6: 7/8*).

In Noë's of in Lot's dagen zaaide men - op grensoverschrijdende en dus wraakroepende wijze - in het vlees en heeft met de verderf geogst op mysterieuze wijze uit dat ‘vlees’, d.i. een levenskracht die niet eens natuurrampen overleeft, laat staan met God na de dood eeuwig leeft.

Het nadeel van het Bijbelse verkorte (eigenlijk metonymische) spreken:

1. Men vermeldt God maar heeft het over de door hem geschapen autonome schep-pings- en o.m. een natuurorde,

2. maar geeft de oppervlakkige lezer voortdurend de indruk dat God overal rechtstreeks en zuiver aan het werk is. Neen: hij werkt langs de levenskracht van de schepselen om die zich in een soms zeer gevaarlijke situatie bevinden zoals een stiekem opborrelende lavastroom of om het even welke natuurramp.

Het dynamistisch aspect dat God in de schepping gelegd heeft (en dat staat of valt met het begrip levenskracht (dunamis in het oud Grieks zoals *Lucas 8:46* b.v. zegt)), is een der fundamenteelste ideeën in de Bijbelse openbaring.

Engelen. - In het verhaal van Noë spelen afvallige engelen een actieve seksuele rol (zoals in Sara's leven maar anders). In het verhaal van Lot spelen twee engelen eveneens een rol maar als godbevriende personages die op het nippertje ontsnappen aan de homoseksuele driften der Sodomieten. Men lette er op dat in Lot's verhaal niet zozeer de homoseksualiteit op zich maar vooreerst haar massale aanwezigheid en haar woeste lef centraal staat samen met de heiligschennende houding t.o.v. de twee hoge, godnabije engelen. Wat door een aantal duiders van de tekst vaak miskend wordt.

De nawerking van de vorige verhalen.

Wij beginnen met de woorden die Lucas in Jezus' mond legt (Luc 17: 26 / 30). "Zoals het was in de dagen van Noë, zo zal het ook zijn in de dagen van de mensenzoon (Jezus): men at en dronk, huwde en werd ten huwelijk gegeven tot op de dag waarop Noë de ark binnenging en de zondvloed kwam die allen verdelgde. Of zoals het was in de dagen van Lot: men at en dronk, kocht en verkocht, plantte en trouwde maar op de dag waarop Lot uit Sodoma vertrok, liet God het vuur en de zwavel uit de hemel regenen en verdelgde allen. Zo zal het ook gaan op de dag waarop de Mensenzoon verschijnt".

Jezus heeft het over zijn terugkeer in macht "op het einde der tijden". Wat opvalt, is dat er volgens Jezus een sterk gelijkende situatie zal zijn die Jezus' terugkeer in macht, d.i. in de vorm van een godsoordeel, uitlokt, - godsoordeel dat verdelging van mensen zonder de weerbaarheid eigen aan Gods Geest (boven de natuur uitrekkende levenskracht) behelst.

Jezus benadrukt daarbij wat de antiek-Griekse tragedie vertoont, nl. de tragische ironie: de mensen in kwestie zullen zich, zoals in de dagen van Noë en Lot, niet eens bewust zijn van wat hun boven het hoofd hangt, - dermate verdoofd en van de eigenlijke situatie onbewust zullen ze zijn.

Behelst Jezus' tweeledig voorbeeld dat in zijn dagen de seksualiteit ook een hoofdrol zal spelen? Dit blijkt niet zo direct uit wat hij voorspelt, maar men ontkomt moeilijk aan de indruk dat het zo zal zijn.

M.a.w.: de mensen veranderen echt niet in de loop van de evolutie van de gewijde en heilsgeschiedenis. Jezus' eerste 'verschijning' in Israël nu twee millennia geleden lijkt geen noemenswaardige verbetering te hebben veroorzaakt.

Terloops: de dagen van de komende Mensenzoon worden heel wat gedetailleerder beschreven in *Paulus' tweede brief aan de Thessalonicenzen (2 Thess. 1:6 / 2:14)*, waar de grote geloofsafval die op komst is, uit de doeken gedaan wordt. Ook bij Jezus' terugkeer - zo lijkt het - zal enkel een (klein?) gedeelte der mensen blijven geloven.

Petrusbrief. 2 Petr. 2:4/5.

Ingekapseld in een meedogenloos hoofdstukje over toenmalige dwaalleraars zegt Petrus wat volgt.

Eerst algemeen.

God heeft de engelen die gewetenloos te werk waren gegaan, niet gespaard maar zijn in de tartaros (*opm.*: de diepe onderwereld) geplaatst en overgeleverd aan de afgronden der duisternis waar zij opgeborgen zijn met het oog op het oordeel (*opm.*: het laatste oordeel in de eindtijd). Petrus wil zeggen: de a- en immorele dwaalleraars staat geen beter lot te wachten dan dat van die hoge godszonen die zich danig misdragen.

Dan het koppel dat wij kennen: de dagen van Noë en Lot.

De dagen van Noë.

God heeft de oude wereld (*opm.*: die bestond voor de zondvloed) niet gespaard. Wel heeft hij “acht personen” onder wie Noë, voorstander van gewetensvol gedrag, behoed voor verdelging, terwijl hij de zondvloed ontketende over een wereld van godlozen.

De dagen van Lot.

God heeft de steden Sodoma en Gomorra in de as gelegd en tot vernietiging veroordeeld, maar Lot, de gewetensvolle, gered die leed onder het gedrag vol uitspattingen van misdadige mensen.

Weerom vat Petrus samen.

De Heer voert de schifting door: godgewijde mensen weet hij te redden uit de krachtproef maar godloze mensen brengt hij in bewaring met het oog op hun afstraffing op de dag van het (*opm.*: laatste) oordeel, op de eerste plaats diegenen die door van God vervreemde begeerte gedreven het ‘vlees’ (*opm.*: de aardse levenskracht) involgen en de Heer afwijzen. - Wij staan hier voor wat Paulus schrijft (*Galaten 6: 7/8*): “wie zaait in het vlees, zal uit dat de vrees verderf oogsten; wie zaait in die geest, zal uit de geest het eeuwig leven oogsten”. Maar met het sterke theocentrische accent op God als veroorzaker van die schifting van het oordeel.

Jezus' hellevaart.

1 Petrus. 3:18/20. - Eens aan het kruis gestorven, beschikt Jezus over de volle maat van ‘geest’, d.i. bovennatuurlijke levenskracht, en daalt allereerst neer ‘ter helle’ (zoals ons credo zegt), d.i. naar de geesten in de kerker (van de onderwereld) om hun de blijde boodschap te verkondigen, - aan diegenen die indertijd geweigerd hadden te geloven - toen Gods geduld een afwachtende houding aannam-, in de dagen van Noë. Men redetwist over de juiste duiding van de gekerkerde geesten: zijn het demonen op zijn gestorven mensen die de zondvloed ondergingen? In alle geval: Petrus' tekst toont Gods bereidwilligheid die niet aarzelt Jezus' blijde boodschap die hij op aarde had kond gemaakt, in de kerker te laten weerklinken om ook daar nog reddend op te treden.

Voor wie verwonderd opkijkt.

Voor wie verwonderd opkijkt van Gods aanwezigheid en Jezus' nederdaling tot in de onderwereld (de zgn. hel), het volgende.

Wijsheid 11:21 luidt: "Gij, God spaart alles omdat het van u is, Gij, minnaar van al wat leeft. Want uw onsterfelijke geest is in alles en daarom juist straft gij gewetenlozen maar matig. Met name: Gij houdt hun door die vorm van waarschuwing hun misdaad voor ogen zo dat zij van gewetenloos gedrag afzien en u trouw blijven". Wie bv. gewetenloze magie pleegt (zoals *Ezechiël 13: 17/23* b.v. dat beschrijft), wie kinderoffers pleegt (waartegen de Bijbel zich steevast verzet heeft), vlees en bloed van mensen nuttigt en dergelijke extreme vormen van afwijking van de tien geboden beoefent, worden reeds door de zgn. oudtestamentische God niet principieel afgewezen: "Toch hebt gij ook hen omdat zij mens waren, genadig behandeld" (*wijsheid 12:8*).

Judasbrief.

Jud. 6/7. Weerom binnen het kader van de toenmalige dwaalleraars. - De dagen van Noë. "Wat betreft de engelen die in hogere rangorde niet waarmaakten maar hun wezens-eigen bestaanswijze verloochend hebben: het is met het oog op het oordeel van "de Grote Dag" (*opm.*: het laatste oordeel wanneer Jezus, in macht ditmaal, terugkeert) dat God ze vastgeklonken heeft in eeuwigdurende boeien in het diepste van "de duisternis".

Men ziet het: het gaat hier over het extreem kwaad plus de eeuwige wil om het door te zetten, niettegenstaande bv. Jezus' verkondiging der blijde boodschap ook daar. Dit is in Bijbelse taal niet enkel vlees (van God en zijn gebod afwijkend gedrag) maar én de extreme vormen ervan én de eeuwige wil ermee door te gaan, d.i. vlees in de extreem- doorgezette graad die zelfs Jezus' aanbod afwijst zonder ooit aan bekering te denken.

De dagen van Lot. "Zo ook werden Sodoma, Gomorrha en de omliggende steden die zich op dezelfde manier (als de zo-even genoemde engelen) aan seks overleverden én daarbij ander vlees zochten, tot een toonbeeld gemaakt inzake afstraffing door "het eeuwige vuur".

M.a.w.: evenals de engelen in Noë's dagen, bedreven Lot' s tijdgenoten een gruwel, nl. zij zochten niet enkel menselijk vlees maar "ander vlees", nl. dat van de twee 'mannen', versta twee 'engelen'. Zij gingen vreemd in de sfeer van hoge godbevriende geesten, of liever in hun seksroes poogden zij het te doen.

Ziedaar hoe tot en met het zeer korte briefje van de apostel Judas de dagen van Noë en van Lot met een extreme afwijkingen, gevolgd door extreme natuurfenomenen in het nieuwe testament naleefden.

Het basistegenstellingspaar.

Vanaf genesis 6:3 op zeer uitdrukkelijke wijze (“Mijn geest (*opm.*: boven de kosmisch-biologische levenskracht uitstekende levenskracht) zal niet voor altijd in de mensheid blijven aangezien deze vlees (*opm.*: kosmisch-biologische levenskracht is”)) tot en met Johannes 3:6 (“Wat in vlees is geboren, is vlees. Wat uit de geest (*opm.*: van God) is geboren, is geest”) beheerst het tegenstellingspaar “(Gods) geest/(kosmisch-biologisch) vlees” het Bijbelse denken als een axioma waaruit zo goed als alle echt belangrijke teksten uit de hele bijbel afleidbaar zijn.

De grote wending

Deze wending vooruit, een nieuwe en heerlijke toekomst tegemoet - is wat de profeet Jeremias (Jeremiah), in het spoor van voorgangers, voorspelde:

1. de vergiffenis voor de gewetenloze daden en
2. de stichting van een nieuw verbond waarin ieder individu direct (zonder tussenpersonen of -wezens) door God van binnen uit geleid wordt. Deze wending heet ‘groot’ doordat Gods Geest juist door die tweevoudige goddelijke ingreep doorkomt op groter schaal dan ooit tevoren.

Jezus’ optreden, uitlopend op zijn kruisdood en de daaropvolgende verrijzenis, is een grootschalige uitwerking van Jeremias’ toekomstperspectief. Jezus zegt het letterlijk bij het laatste avondmaal (de eerste eucharistieviering): “Dit is (mijn lichaam) mijn bloed van het nieuwe verbond, voor ‘velen’ (*opm.*: ontelbaren) tot vergiffenis der zonden”.

De twee aspecten

1. Vergeving en 2. nieuwe verbond - zijn zeer duidelijk wezenlijk voor het eucharis-tisch gebeuren, dat Jezus’ exemplarische overgang van dood (vlees) naar het leven (Geest van God) tegenwoordig stelt als een ‘mysterie’.

De eeuwige dood.

Zoals met de andere nieuwtestamentische getuigen de Hebreënbrieff (Hebr. 10: 26/31) vaststelt: zelfs onder diegenen die Jezus’ optreden en zijn boodschap vernemen, zijn er die die overgang van het kosmisch biologische leven (‘vlees’) naar de verrijzenisenergie (Geest) geringschatten of zelfs grondig afwijzen. Zo b.v. een gedeelte der toenmalige dwaalleraars.

Niet dat ‘vlees’ de absolute slechtheid was (en voor wie de Bijbelse boodschap niet kent, is). Verre van! De hele heidense sacrale wereld leeft daarvan. Maar wie zich daartoe beperkt, blijft steken in een leven dat op sterven uitgeeft. Wie zich niet enkel daartoe beperkt maar de doorheen Jezus door de heilige drie-eenheid aangeboden verrijzenis-levenskracht beslist weigert, ja ten eeuwigen dage (God mag weten om welke redenen) afwijst, vervalt tot wat de Bijbel met een goed te verstane termen heet “de eeuwige dood”, d.i. het blijven steken in een telkens op sterven (met de rest) uitlopend leven.

Het postchristelijke stadium.

De term is in veler mond. Doch laat ons ingaan op wat de Bijbel terzake zegt. De duidelijkste tekst is *1 Johannes 5:16/17*. “Wanneer men een geloofsgenoot (‘broeder’) gewetenloos ziet handelen, maar zo dat dit niet “ten dode” is, dan is het plicht te bidden en men zal leven schenken aan al wie niet “ten dode” gewetenloos handelen. Want er bestaat gewetenloos handelen dat “ten dode” is: ik zeg niet dat bidden voor dat handelen plicht is. Met name: iedere afwijking van de gewetensorde is gewetenloosheid maar niet altijd “ten dode”.

Het basistegenstellingspaar “leven/dood”

Duidelijk is het basistegenstellingspaar “leven/dood” in de Bijbelse zin. Leven is Gods verrijzenisleven in zich bezitten. Dood is dat verrijzenisleven missen. M.a.w.: het tegenstellingspaar ‘vlees’ (in de extreme en doorgezette graad) / geest (Gods levenskracht die boven het kosmisch biologische peil uitgaat)”.

Duiders verwijzen hierbij naar *Mattheüs 12: 31/32*. Wie b.v. Jezus afkeurt, begaat een oordeelsfout die voor vergeving door God vatbaar is: hij is immers wel de Tweede persoon de Heilige Drie-eenheid maar dit is niet universeel duidelijk waarneembaar. Maar wie de heilige Geest, d.i. Gods oereigen levenskracht, indien zij als zodanig duidelijk waargenomen wordt, afwijst, begaat een gewetenloosheid waarvoor noch in deze wereld noch in de andere vergiffenis mogelijk is. Zo’ n gewetenloos handelen is “ten dode”.

Duiders verrijzenis hierbij ook nog naar *2 Petrus 2: 20/22* (een gelovige keert terug naar het heidendom) - naar *Hebreeën 10:26/31 en 6:4/6* (gelovigen die hun geloof afzweren op welbewuste wijze).

Men moet met deze teksten voorzichtig omgaan: zij schrijven metonymisch rechtstreeks aan God toe wat de afvalligen eigenmachtig maar tegen Gods klaarblijkelijk bovennatuurlijk optreden in, zichzelf berokkenen, nl.: de ‘dood’ in de zin van de verrijzenis die Jezus zeer duidelijk demonstreerde als de poort tot een eeuwig, van ieder sterven bevrijd leven, afwijzend.

De christenheid zoals zij tweeduizend jaar te zien was, afkeuren is deels verantwoord deels ‘ongerecht’ (zij deed ook veel goed). Voor die ‘ongerechtigheid’ is er van Gods-wege vergeving. Zij is niet ten dode. Maar Gods directe werking in en doorheen de christenheid zelfzeker en zonder op de echte gronden van die afwijzing ernstig in te gaan, afwijzen brengt in de sfeer van de zonde tegen de heilige Geest.

M.a.w.: al wie postchristelijk wil zijn, kan dat voor zover hij daar gegronde redenen toe kan hebben, maar zover dit ongegrond geschiedt, brengt dat de problematiek van de ongegronde geloofsafval ter sprake waarover de hierboven aangehaalde Bijbelteksten het hebben. Meteen ook de vraag of gebed voor zoiets nog wel zin heeft, zoals Sint Jan insinueert. Maar daarover oordelen overschrijdt ons aards verstand.

Een uitweg?

De heilige Schrift, Utrecht Brussel, 1948, deel II. (Het nieuwe testament, 301, n 5) bevat een uitweg.

1. De schuldige geloofsafval (versta: de geloofsafval indien schuldig, d.i. zonder voldoende reden), is al zonde tegen de heilige Geest, niet voor vergiffenis vatbaar.

2. Tenzij - zo zegt de noot - door een zeer bijzondere daad van Gods barmhartigheid omdat wijzelf, door onze afval, wetens en willens ons van het middel dat de bekering is, beroofd hebben

Daarop volgt een vergelijkende redenering: zoals God een bijzondere barmhartigheid zou moeten tonen (en a.h.w. een mirakel in de orde der genade zou moeten veroorzaken) om zulke mensen tot inkeer te brengen, zo ook zouden wij een meer dan gewone daad van naastenliefde moeten stellen (en zo vurig voor hen bidden dat God dit wonder van barmhartigheid verricht). Ofschoon zulke zondaars op zo'n bijzonder bewijs van naastenliefde geen strikt recht hebben, wordt het ons toch niet verboden voor hen te bidden.

Integendeel: liefde kent geen grenzen en het is hoogste liefdesdaad God te blijven bidden voor die ongelukkigen. Tot daar deze noot. Ervoor bidden is geen plicht zoals Sint Jan zegt maar men kan het toch doen.

Terloops: dit taalgebruik vindt men terug in de theologische teksten der heilig Hart-verering die spreekt over "een overmaat van barmhartigheid van God".

De rijke jongeman.

"Goede meester, wat moet ik doen om het eeuwig leven te bekommen?" Zo wordt Jezus door een zeer rijk man aangesproken (*Lucas 18: 18/28*).

1. "Niemand is goed (*opm.:* in de grondige zin) tenzij alleen God" antwoordt Jezus.

2. "Gij kent de geboden: gij zult geen overspel plegen, niet doodslaan, niet stelen, geen valse getuigenis afleggen, gij zult uw vader en moeder eren". "Dat heb ik reeds van mijn jeugd af waargemaakt". Toen Jezus dit hoorde, zei hij: "Eén ding ontbreekt u nog: verkoop al wat gij bezit, geef het aan de armen en gij zult een schat in de hemel (*opm.:* het verrijzenisleven) bezitten. Kom dan en volg mij". Toen de man dit hoorde, was hij teleurgesteld, want hij was zeer rijk.

Waarop Jezus: "Hoe moeilijk zullen zij die rijkdommen bezitten, het koninkrijk van God binnengaan! Een kameel geraakt gemakkelijker door het oog van een naald dan een rijke in Gods Koninkrijk". - De toehoorders: "Wie kan dan zalig worden"? Jezus: "Wat bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God". Blijkbaar was de rijke aan een behandeling "ten dode" toe (om mee in Sint Jans taalgebruik te spreken). En toch is er een uitweg: zou de theologische voetnoot hierboven vermeld, niet de juiste uitleg zijn voor Jezus' "is mogelijk bij God"? Meteen zou dit de uitleg kunnen zijn van Jezus' hellevaart onmiddellijk na zijn kruisdood om ook daar nog de blijde boodschap te brengen.